

telden 5% van dit bedrag als huurwaarde in de aanslag van 'het personeel' mee. Was de week- of maandhuur hen onbekend, dan namen de beampten 6% van de verkoopwaarde van het perceel. De Vries trachtte dit bedrag te achterhalen door de geregistreerde aanslagen van de kiezers te verminderen met de bedragen voor de andere vijf grondslagen van de personele belasting (deuren en vensters, haardsteden, meubilair, dienstponeel en paarden). Aldus restten de 'quasi-huurwaarden' en kon zij een doorlopende reeks construeren.

Deze vernuftige poging, zo erkende zijzelf, lukte echter niet geheel. Dit kwam door haar veronderstelling dat de onderlinge verhouding tussen de zes grondslagen in de loop der tijd niet veranderde. Dit was onjuist. Zo nam het aantal inwonende dienstboden gedurende de tweede helft van de negentiende eeuw snel af en verminderde in dezelfde periode het aantal andere meiden en knechts in huishoudelijke dienst gestaag. Dit verminderde de relatieve waarde van deze grondslag ('dienstponeel') bij de bepaling van de hoogte van de aanslag in de personele belasting. Ook hield De Vries bij haar calculaties geen rekening met het verdwijnen van de aanslag voor pakhuizen en magazijnen, maar deze omissie trof een zeer kleine groep belastingschuldigen. Desalniettemin was haar koppeling niet volledig geslaagd en kan geen doorlopende reeks van huurwaarden vanaf 1851 tot na 1887 geconstrueerd worden. Althans als de koppeling op grond van geaggregeerde bedragen wordt uitgevoerd. Het moet evenwel niet worden uitgesloten dat de reeks via het minutieus vergelijken van de afzonderlijke bedragen voor individuele gezinshoofden met zeven jaar kan worden verlengd. Voorlopig blijft echter bij het benutten van de 'Opgaven' het jaar 1887 het eindpunt van de reeks.

De plaatselijke directe belasting

Een andere belasting die redelijk voldoet aan de gestelde criteria, is de plaatselijke directe belasting. Ook haar aanslag was in sommige jaren een goede indicator van de rijkdom van de toenmalige Rotterdammers. Daarnaast werd een groot deel van de stadsbevolking in deze belasting aangeslagen en bestond zij allerminst kortstondig. Weliswaar werd zij herhaaldelijk gewijzigd, maar de belasting bleef na haar introductie in 1856 tot in de twintigste eeuw bestaan.

De mogelijkheid tot het heffen van zo'n plaatselijke belasting